

การประเมินพหุปัญญา Multiple Intelligence Assessment

รังสรรค์ โฉมยา¹ และสมบัติ ท้ายเรือคำ²

Rungson Chomeya¹ and Sombat Tayruakham²

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม¹

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่²

Associate Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University¹

Associate Professor, Faculty of Education, Chiang Mai University²

Corresponding author, E-mail: rungson.c@msu.ac.th¹, Sombat.ta@cmu.ac.th²

สาระสังเขป

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อ นำเสนอแนวคิดและหลักการในการประเมินพหุปัญญา โดยเนื้อหาที่นำเสนอในบทความมาจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม จากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินชั้นเรียน พหุปัญญาและการประเมินพหุปัญญา โดยมุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนที่สนใจความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาของการ์เดเนอร์ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ในตอนต้นบทความจะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินชั้นเรียน ในตอนกลางของบทความจะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดพหุปัญญา การประเมินพหุปัญญาและตัวอย่างของการประเมินเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น และในตอนท้ายของบทความได้ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ ความสำคัญและข้อควรพิจารณาในการนำไปใช้ในชั้นเรียน

คำสำคัญ: การประเมินชั้นเรียน, ทฤษฎีการเรียนรู้, ความแตกต่างระหว่างบุคคล, วิทยาการด้านการรู้คิด, จิตวิทยาการศึกษา

SUMMARY

The aim of this article was to present the concepts and principles for assessing multiple intelligences. The authors reviewed the literature relating to classroom assessment, multiple intelligences and assessment of multiple intelligences. The result will help teachers to apply their knowledge about Gardner's theory of multiple intelligences to teach students and to manage classroom. The beginning of the article will present classroom assessment concepts, followed by the concept of multiple intelligences and multiple intelligence assessments with examples of assessments. At the end, the researchers point out the benefits and considerations for applying in the classroom.

Keywords: Classroom assessment, Learning Theory, Individual differences, Cognitive science, Educational psychology

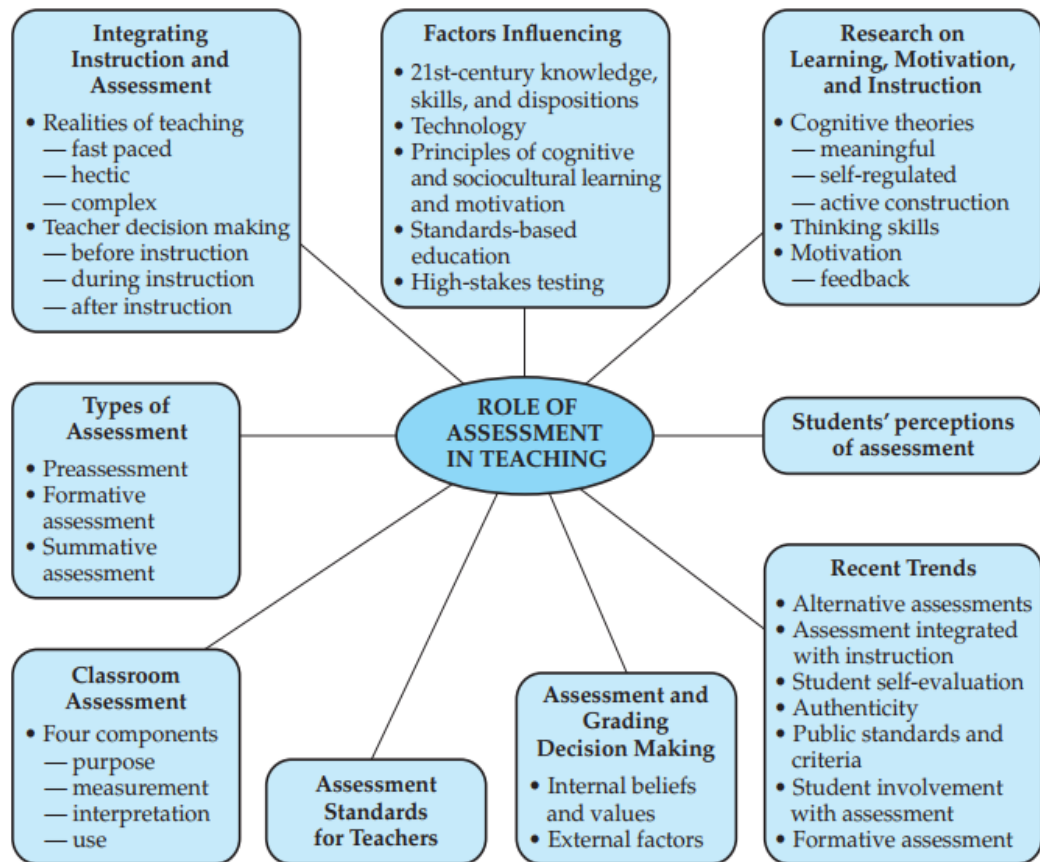

บทนำ

การประเมินชั้นเรียน (Classroom Assessment) มีความสำคัญกับนักเรียนทุกคนในฐานะที่เป็นปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนทุกคน ทักษะการประเมินที่เยี่ยมยอดของครู สามารถกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน การประเมินชั้นเรียนจึงไม่ใช่แค่การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น (Chappuis, 2014) แต่การประเมินชั้นเรียนจะประกอบไปด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินสมรรถนะและการประเมินคุณลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนการประเมินอื่น ๆ ที่ช่วยสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม สิ่งแรกของการประเมินชั้นเรียนนั้นครูจะต้องเริ่มต้นทำความเข้าใจเป้าหมายของแต่ละบทเรียนอย่างชัดเจน ตลอดจนคำอธิบายของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการเรียนรู้ การทดสอบ การประเมินต่าง ๆ แม้ว่าตัวผู้เรียนอาจจะอยู่หรือไม่ได้อยู่ในขอบข่ายของการทดสอบหรือการประเมินเหล่านี้ก็ตาม (Pearsall, 2018) แนวทางการประเมินชั้นเรียนอาจจะมีความแตกต่างไปตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากผลการวิจัยเปรียบเทียบแนวทางการประเมินชั้นเรียนจากหลาย ๆ พื้นที่ (Jiang, & Hill, 2018) ที่พบว่าการเรียนรู้ของครูและการพัฒนาวิชาชีพครูเกี่ยวกับการประเมินชั้นเรียนสามารถช่วยให้ครูได้รับทักษะการประเมิน

ที่จำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในนักเรียนที่เหมาะสมได้

วิธีการใหม่ในการกำหนดแนวความคิดและการประเมินความฉลาดของมนุษย์ได้อธิบายไว้ ตามทฤษฎีของการคิดเนอร์เกี่ยวกับความฉลาดที่หลากหลาย ซึ่งมนุษย์แต่ละคนมีความสามารถในการประมวลผลข้อมูลที่ค่อนข้างอิสระมากมายหลายรูปแบบที่แตกต่างกันในลักษณะเฉพาะของความฉลาดที่บุคคลแสดงออก ช่วงของความฉลาดของมนุษย์ได้รับการประเมินที่ดีที่สุดจะต้องผ่านเครื่องมือการประเมินความฉลาดที่เที่ยงตรงตามบริบทของบุคคลแต่ละคน แนวคิดการประเมินที่พัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีพหุปัญญากำหนดกรอบการประเมินที่ดีและเชื่อถือได้ ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลมีเชี่ยวชาญในหลายหลายลักษณะที่ต่างกัน ซึ่งแม้แต่เด็กอายุ 4 และ 5 ปีก็มีโปรไฟล์ที่โดดเด่นของความฉลาดที่ต่างกัน การประเมินชาวปัญญาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่อาจให้ผลการประเมินชาวปัญญาที่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้ นอกจากนี้ความฉลาดที่มีหลากหลายนั้นยังเป็นอิสระจากกันกับความสามารถในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากที่เราสามารถวัดได้จากการทดสอบแบบมาตรฐานโดยทั่วไป (Gardner & Hatch, 1989) การประเมินการสอนจึงไม่อาจจะประเมินเพียงเรื่องใดได้เรื่องหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว เพราะบทบาทของการประเมินการเรียนการสอนนั้นมีหลายมิติ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงบทบาทของการประเมินในการเรียนการสอน (McMillan, 2017)

จากแบบจำลองบทบาทของการประเมินในการสอนของ McMillan จะเห็นว่าการประเมินมีบทบาทในเรื่องต่าง ๆ เช่น การบูรณาการในเรื่องของหลักสูตร การตัดสินใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหลักสูตรและการสอนไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร ความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่จะเกิดขึ้นจากการสอน การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจ ทักษะการคิด การรับรู้ของนักเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบหรือประเมิน การตอบสนองต่อแนวโน้ม การประเมินที่สอดคล้องกับวิถีแห่งอนาคต การประเมินขั้นเรียนของครูผู้สอน การพัฒนาวิธีการประเมินที่เป็นมาตรฐานสำหรับครูและอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นอีกมากมายหลายประการ ซึ่งการประเมินที่ดีนั้น ก็ต้องมีความหลากหลายและสอดคล้องกับคุณลักษณะของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกัน และ หากเราต้องการที่จะไปให้ไกลกว่าการที่จะบอกว่า “คนเรามีความแตกต่างกัน” เราก็ต้องมี

วิธีการบางอย่างที่จะวัดความแตกต่างเหล่านั้นของบุคคล (Hunt, 2010) มีหลายแนวคิดที่จะพยายามอธิบายความแตกต่างของบุคคล แนวคิดพหุปัญญาก็เป็นหนึ่งในแนวคิดที่พยายามอธิบายความแตกต่างของบุคคล โดยมองว่า ปัญญาเป็นเรื่องของความหลากหลายทางด้านอัจฉริยภาพซึ่งสามารถแบ่งได้หลายรูปแบบ ปัญญาไม่ได้มีเฉพาะในเรื่องของการคิดเชิงเหตุผลเท่านั้นแต่ยังมีอีกหลายประเภท เช่น ดนตรี การเข้าใจตนเอง มิติสัมพันธ์ และ ภาษา บุคคลจะมีความเป็นอัจฉริยภาพในรูปแบบของตนเอง เช่น คนที่มีปัญญาด้านดนตรี ก็จะสามารถเฉพาะตัวเรื่องดนตรีที่เหนือกว่าบุคคลที่มีปัญญาในด้านอื่น (Gardner, 2011)

การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน มองแง่มุมทางเชาวน์ปัญญาที่แตกต่างออกไปจากแนวคิดเดิม ซึ่งเชาวน์ปัญญา (Intelligence) ในระยะแรกมีแนวคิดว่าเป็นสิ่งที่เป็นหน่วยเดียว หนึ่งเดียว ไม่สามารถแยก

ออกจากกันได้ (Unitary) และสามารถบอกได้ด้วยตัวเลขเดียว ๆ เพียงตัวเดียว (Single Number) เช่น การวัดเซวาร์ปัญญา (I.Q.) ออกมาเป็นตัวเลขเดียวซึ่งไม่ได้บ่งชี้ว่าเป็นความฉลาดในเรื่องใด แต่เป็นผลในภาพรวม ต่อมาในระยะหลังแนวคิดดังกล่าวก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางเพราะการวัดเซวาร์ปัญญาในลักษณะนี้ไม่ได้สะท้อนถึงความเป็นจริงที่ว่ามนุษย์เรามีความแตกต่างกันและมีความฉลาด รอบรู้โดดเด่นในเรื่องต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน และไม่เท่ากัน (Baum et al., 2005) ดังนั้นแนวคิดในยุคหลังจึงนำเสนอโมเดลที่เห็นว่าเซวาร์ปัญญา (Intelligence) เป็นกลุ่มขององค์ประกอบที่เป็นอิสระต่อกันมากกว่าการเป็นองค์ประกอบเดียว การ์ดเนอร์เองมีความเชื่อพื้นฐานว่าเซวาร์ปัญญาแต่ละด้านนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ และคนทุกคนเกิดมาพร้อมกับปัญญาทุกชนิด ทฤษฎีพหุปัญญา แบ่งเซวาร์ปัญญาออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านภาษา (linguistic intelligence) หมายถึง ความสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความหมาย มีพลังไวต่อเสียงโครงสร้าง ความหมายและหน้าที่ของคำและภาษา (2) ด้านตรรกะและการคำนวณ (logical - mathematical intelligence) หมายถึง การมีความไว และความสามารถในการวินิจฉัยรูปแบบตัวเลขเหตุผล รวมทั้งสามารถให้เหตุผลต่อเนื้อได้ (3) ด้านมิติสัมพันธ์ (spatial intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการดู เห็น และนำสิ่งที่เห็นภายนอกมาสร้างสรรคงานศิลปะ เช่น รูปภาพ สามารถคิดเป็นภาพได้ สามารถคาดคะเนเป็นภาพและเป็นมิติ (4) ด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย (Bodily-kinesthetic intelligence) หมายถึง การมีความสามารถในการควบคุม การเคลื่อนไหวของร่างกาย และหยิบจับสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคล่องแคล่ว (5) ด้านดนตรี (Musical Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถพิเศษในการฟังและประพันธ์ดนตรี มีความเข้าใจและชื่นชมเสียง จังหวะ ทำนอง และการแสดงออกของดนตรีชนิดต่าง ๆ (6) ด้านมนุษย์สัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถพิเศษในการสังเกต วินิจฉัย และตอบสนองอย่างเหมาะสมต่ออารมณ์ ความรู้สึก ความปรารถนาของผู้อื่น สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น (7) ด้านตน (Intrapersonal Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถในการเข้าถึงอารมณ์ของตนเอง และสามารถรู้ถึงจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง มีความมั่นใจ

ในตัวเอง และ (8) ด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถในการสังเกตเห็นความเป็นลักษณะเดียวกันของพันธุ์พืช สัตว์ สามารถศึกษาและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพันธุ์ต่าง ๆ (Chomeya, 2021)

ในระยะหลังมีการนำเสนอพหุปัญญาเพิ่มเติมเข้ามาอีก 6 ด้าน รวมเป็น 14 ด้าน แต่อาจจะยังไม่มีชัดเจนมากนัก เนื่องจากยังขาดงานศึกษาวิจัยมาสนับสนุน โดยด้านที่เพิ่มขึ้นมาได้แก่ ด้านจิตวิญญาณแห่งชีวิต (Existential Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถในการศึกษาความหมายของชีวิต และจักรวาล ความหมายของความตาย และประสบการณ์อันลึกซึ้งเกี่ยวกับความรัก ความเมตตาและศิลปะ ด้านจริยธรรม (Moral Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถพิเศษในการรับรู้คุณค่า สิ่งที่อยู่เบื้องหลังการกระทำ จิตใจจดจ่ออยู่กับพื้นฐานของชีวิต รอบรู้เชี่ยวชาญในเรื่องศีลธรรม จรรยา ศาสนา ความดีงามความถูกต้อง ด้านจิตใจ (Mental Searchlight Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถพิเศษในเรื่องทางจิตใจ มิติ และการหยั่งรู้ สัมผัส ที่เหนือกว่าคนอื่น การแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสที่ยอดเยี่ยม ด้านความกระหายใคร่รู้ (The Laser Searchlight Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถในการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างสนใจ กระหายมีความสนใจใฝ่รู้ในทุก ๆ เรื่องอย่างตั้งใจ ไม่หยุดนิ่งในการแสวงหาความรู้ ด้านผู้นำ (Leadership Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถในการโน้มน้าวผู้คน มีพลังแห่งการเป็นผู้นำ เข้าใจในการบริหารจัดการเกี่ยวกับคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการคิดใคร่ครวญ (Consider Intelligence) หมายถึง การมีความสามารถในการคิดพิจารณาอย่างละเอียด รอบคอบ มองสภาพการทุกด้านได้อย่างแม่นยำ ตัดสินใจไม่ค่อยผิดพลาด คล้ายกับสัญชาตญาณ (Chomeya, 2021)

แม้ว่าแนวคิดนี้จะถูกมองว่าเป็นการตีความที่กว้างเกินไป ขาดงานวิจัยรองรับที่เพียงพอ แต่แนวคิดทฤษฎีนี้ก็ได้นำไปใช้ในแวดวงการศึกษาอย่างกว้างขวางในทุก ๆ ระดับ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้นำไปต่อยอดและผนวกกับทฤษฎีการสอนและนำไปใช้จริงในห้องเรียน ซึ่งในการจัดการเรียนการสอน จำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องสังเกตนานักเรียนมีเซวาร์ปัญญาแบบใด และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้เซวาร์ปัญญาที่เหมาะสม

ให้มากที่สุด ไม่ควรเน้นการใช้ภาษาและเหตุผลเพียงอย่างเดียวในการสอน ผู้สอนจะต้องจัดการสอนอย่างหลากหลาย นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญคือผู้สอนต้องติดตามเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนานักเรียน ดังนั้นการสอนและการตรวจสอบเชาว์ปัญญาจะต้องให้ครอบคลุมเชาว์ปัญญาทั้ง 8 ด้านตามแนวคิดนี้ (Chomeya, 2021)

การประเมินพหุปัญญาถือเป็นการประเมินทางการศึกษา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างหลักสูตร การเรียนรู้ และแนวทางการประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จจะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นทั้งสามอย่างนี้ อย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ความรู้และการพัฒนาความรู้เป็นเป้าหมายหลักและหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนหลักสูตร อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้ก็ไม่สามารถที่จะบอกว่าในหลักสูตรควรจะมีอะไรบ้าง และอะไรบ้างที่ควรแยกออกไปจากตัวหลักสูตร มาตรฐานของการประเมินจะต้องมาจากหลักสูตรที่ได้มาตรฐาน และหลักสูตรมีมาตรฐานก็ต้องมีความชัดเจนว่าต้องการผลการเรียนรู้อะไรให้เกิดขึ้นในผู้เรียน (Scott, 2015)

ปรัชญาของการประเมินพหุปัญญาสอดคล้องกับมุมมองของนักการศึกษาชั้นนำจำนวนมากที่เห็นว่าการประเมินที่แท้จริงจะต้องทำความเข้าใจนักเรียนอย่างละเอียดมากกว่าการทดสอบแบบปรนัยหรือการกรอกลงในช่องว่างเท่านั้น องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดสำหรับใช้ในการประเมินพหุปัญญาที่แท้จริง จะต้องเป็นเอกสารประกอบผลิตภัณฑ์ (ผลงาน) และกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียน เราสามารถบันทึกผลการเรียน (พหุปัญญา) ของนักเรียนได้หลายวิธี (Armstrong, 2009) ดังต่อไปนี้

1. บันทึกประวัติ (Anecdotal records) หมายถึง วิธีการเก็บบันทึกข้อมูลประจำวันสำหรับเด็กแต่ละคน ความสำเร็จทางวิชาการ และความสำเร็จที่ไม่ใช่ทางวิชาการที่สำคัญ บันทึกการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและปฏิสัมพันธ์กับสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ตัวอย่างผลงาน (Work samples) หมายถึง วิธีการเก็บข้อมูลจากไฟล์สำหรับเด็กแต่ละคนที่มีตัวอย่างของไฟล์ผลงานนักเรียนในด้านภาษา ศิลปะ คณิตศาสตร์ หรือด้านอื่น ๆ

ที่ครูรับผิดชอบ ตัวอย่างผลงานสามารถถ่ายเอกสารได้หากเด็กต้องการเก็บไฟล์ต้นฉบับไว้

3. ไฟล์เสียง (Audio files) หมายถึง วิธีการเก็บข้อมูลจากการบันทึกตัวอย่างการอ่าน (ให้นักเรียนอ่านเป็นไฟล์การสรุปเรื่องราวในตอนจบ) เรื่องเล่าที่ตลกขบขันของนักเรียน เรื่องความทรงจำ ความคิดเห็นและตัวอย่างภาษาพูดอื่น ๆ ด้วย ใช้ไฟล์เสียงเพื่อบันทึกความสามารถทางดนตรีของเด็ก (การร้องเพลง การเร้าหรือเล่นเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ)

4. วิดีโอ (Video) ใช้วิดีโอเพื่อบันทึกความสามารถของเด็กในด้านที่ยากที่จะสามารถทำได้ (พรสวรรค์ หรือทักษะที่ได้จากการฝึกฝน) เอกสารในลักษณะอื่น ๆ (กีฬา เกม การซ่อมเครื่องยนต์กลไก ตลอดจนโครงการในศิววิทยา) และรายงานของนักเรียนที่นำเสนอโครงการที่พวกเขาทำเสร็จสมบูรณ์

5. การถ่ายภาพ (Photography) หมายถึง วิธีการเก็บข้อมูลจากภาพ โดยครูต้องมิกกล้องดิจิทัลติดตัวไว้เพื่อถ่ายภาพสิ่งต่าง ๆ ของเด็ก ๆ ที่พวกเขาสร้างขึ้นซึ่งอาจจะไม่ได้ทำการเก็บรักษาไว้ เช่น สิ่งปลูกสร้างสามมิติ สิ่งประดิษฐ์โครงการวิทยาศาสตร์และศิลปะ)

6. บันทึกเรื่องราวของนักเรียน (Student journals) ข้อมูลบางอย่างนักเรียนสามารถเก็บบันทึกประสบการณ์ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เช่น งานเขียน บทประพันธ์ งานศิลปะ ภาพวาด ภาพร่าง ภาพวาดลายเส้น (doodles) ตลอดจนภาพวาดระบายสี

7. แผนภูมิที่นักเรียนเก็บไว้ (Student-kept charts) นักเรียนสามารถเก็บบันทึกผลงานทางวิชาการของตนเองไว้ และแสดงความคืบหน้าของการเรียนด้วยแผนภูมิและกราฟหรืออื่น ๆ เช่น จำนวนหนังสือที่อ่านได้ ความคืบหน้าไปยังจุดมุ่งหมายของการศึกษา

8. สังคมมิติ (Sociograms) หมายถึง วิธีการเก็บข้อมูลจากการเก็บบันทึกภาพการมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนในชั้นเรียนโดยใช้สัญลักษณ์เพื่อระบุความสัมพันธ์เชิงบวก เชิงลบและการติดต่อที่เป็นกลางระหว่างเพื่อน ๆ นักเรียน

9. การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ (Informal assessments) การทดสอบที่ไม่เป็นทางการเพื่อดึงข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของเด็กที่มีความเฉพาะ ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ภาพของความเข้าใจในตัวตนของนักเรียนโดยครู ความประทับใจบางอย่างที่นักเรียนแสดงออกมาโดยที่ไม่ได้ตั้งใจ (Chomeya, 2021)

10. การใช้แบบทดสอบมาตรฐานอย่างไม่เป็นทางการ (Informal use of standardized tests) หมายถึง วิธีการเก็บข้อมูลจากการใช้แบบทดสอบมาตรฐานกับนักเรียน แต่ไม่ต้องปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการการทดสอบที่เข้มงวด ให้มีบรรยากาศผ่อนคลาย ไม่จำกัดเวลา โดยขอให้นักเรียนชี้แจงคำตอบและให้โอกาสในการสาธิตคำตอบในรูปแบบสามมิติ ผลงาน เพลง หรือวิธีการใด ๆ เพื่อดูว่านักเรียนรู้อะไร รวมทั้งตรวจสอบวิธีการคิด และร่วมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของการทดสอบกับนักเรียน

11. การสัมภาษณ์นักเรียน (Student interviews) หมายถึง วิธีการเก็บข้อมูลจากการพูดคุยพบปะกับนักเรียนเป็นระยะ เกี่ยวกับความก้าวหน้าของโรงเรียน ความสนใจ และเป้าหมายที่กว้างขวางมากขึ้นของนักเรียน ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเก็บบันทึกการสัมภาษณ์ไว้ในไฟล์ของนักเรียน

12. การประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion referenced assessments) ใช้การประเมินนักเรียนที่ไม่ได้อิงกับค่ามาตรฐาน แต่อิงทักษะที่กำหนดไว้ว่านักเรียนสามารถทำได้หรือไม่ได้ หรืออาจจะให้นักเรียนลองทำใหม่อีกครั้งหนึ่ง

13. การตรวจสอบรายการ (Checklists) พัฒนาระบบการประเมินที่อ้างอิงเกณฑ์อย่างไม่เป็นทางการ อาจจะแค่เก็บรายการตรวจสอบทักษะที่สำคัญหรือเนื้อหาที่ใช้ในห้องเรียน จากนั้นตรวจสอบรายการเมื่อนักเรียนบรรลุเป้าหมาย

14. แผนที่ห้องเรียน (Classroom maps) วาดแผนผังห้องเรียน ที่นั่งของนักเรียนแต่ละคน พื้นที่กิจกรรมทั้งหมด และทำสำเนาหลาย ๆ แผ่นเพื่อนำมาใช้ในการบันทึกรูปแบบการเคลื่อนไหว กิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน

15. บันทึกปฏิทิน (Calendar records) ให้นักเรียนบันทึกกิจกรรมระหว่างวันโดยบันทึกไว้ในปฏิทินรายเดือน โดยครูรวบรวมปฏิทินมาศึกษาทุกสัปดาห์

การประเมินพหุปัญญาเป็นการริเริ่มโครงการประเมินหลายแห่งที่มีความสอดคล้องกันด้วยปรัชญาพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา ภายใต้แนวทางของการ์ดเนอร์ มีการริเริ่มการประเมิน

พหุปัญญาครั้งแรกในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา และยังมีการประเมินพหุปัญญาในเด็กวัยก่อนเรียน ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาอย่างกว้างขวางในสหรัฐ (Armstrong, 2009) ทฤษฎีพหุปัญญาช่วยแนะนำวิธีการต่าง ๆ ที่นักเรียนจะสามารถแสดงให้เห็นถึงพลังและศักยภาพของพวกเขาใน 8 ด้าน (Timri & Nokelainen, 2011) ตัวอย่างของการประเมินพหุปัญญาในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. ด้านภาษา (Linguistic) ให้นักเรียนอธิบายด้วยคำพูดหรือการเขียนตอบคำถามแบบปลายเปิด
2. ด้านตรรกะและการคำนวณ (Logical mathematical) ให้อธิบาย หลักการทางวิทยาศาสตร์ กฎ ทฤษฎี
3. ด้านภาพและมิติสัมพันธ์ (Spatial) ให้นักเรียนการวาดภาพ ภาพร่างลายเส้น कैโรรง
4. ด้านการเคลื่อนไหว (Bodily-kinesthetic) ให้นักเรียนละเล่นหรือแสดงต่าง ๆ ในห้องเรียน
5. พหุปัญญาด้านดนตรี (Musical) ให้ตรวจสอบการฟังเพลง ความชอบและการร้องเพลง
6. ด้านสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น (Interpersonal) ให้นักเรียนตอบคำถามว่า ใครที่สำคัญสำหรับนักเรียน เพื่อน ครอบครัว นักเรียนคนอื่น ๆ ทั่วไป ตัวละครในทีวี ภาพยนตร์ ใครที่คอยเตือนใจนักเรียน เพราะเหตุใด
7. ด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal) ให้นักเรียนอธิบายความรู้สึกส่วนตัวด้วยคำสั้น ๆ
8. ด้านความเข้าใจในธรรมชาติ (Naturalist) ให้นักเรียนตอบคำถามว่า หากเลือกที่จะเป็นสัตว์สักชนิดหนึ่ง จะเลือกเป็นอะไร เพราะเหตุใด

สำหรับเกณฑ์การประเมินพหุปัญญาอาจจะใช้วิธีการเทียบเคียงกับค่ามาตรฐาน (Norm) หรือการใช้ค่าคะแนนมาตรฐานที่ได้จากการประเมินในชั้นเรียนแต่ละด้าน เพื่อให้สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ระหว่างพหุปัญญาด้านต่าง ๆ ที่ใช้รูปแบบและวิธีการประเมินแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่านักเรียนมีความโดดเด่นในเชาว์ปัญญาด้านใดตามหลักการพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญาที่เชื่อว่ามนุษย์มีเชาว์ปัญญาทุก ๆ ด้านรวมอยู่ในตัวเองแต่ละจะมีความโดดเด่นในละด้านที่แตกต่างกันและไม่เหมือนกันในแต่ละบุคคล

Jamaris and Edwita (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เครื่องมือการประเมินพหุปัญญามาตรฐานสำหรับเด็กอายุ 4-6 ปี โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ซึ่งใช้ในการประเมินพหุปัญญาแปดประเภทของเด็กอายุ 4-6 ปี ได้แก่ ความฉลาดทางวาจา ภาษาศาสตร์ ความฉลาดทางคณิตศาสตร์เชิงตรรกะ ความฉลาดทางมิติสัมพันธ์ ความฉลาดทางภายในบุคคล ความฉลาดทางระหว่างบุคคล ความฉลาดทางร่างกาย/การเคลื่อนไหว ความฉลาดทางดนตรีและความฉลาดทางด้านธรรมชาติวิทยา การวิจัยและพัฒนาดำเนินการในระยะเวลาสองปีในสามขั้นตอน การศึกษาในระยะแรกคือการวิเคราะห์แนวคิดหลักการและทฤษฎีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างงานกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินพหุปัญญา ขั้นตอนที่สองคือการพัฒนาเครื่องมือประเมินพหุปัญญาหลายอย่างที่ถูกต้องและเชื่อถือได้แปดประเภทสำหรับเด็กอายุ 4-6 ปี ซึ่งความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือการประเมินได้รับการยืนยันจากการทดลองในภาคสนาม ซึ่งการทดลองภาคสนามครั้งแรกได้ดำเนินการกับตัวอย่างกลุ่มเล็ก ๆ ประกอบด้วยเด็กจำนวน 20 คน และการทดสอบภาคสนามครั้งที่สองกับตัวอย่างจำนวน 40 คน การทดสอบภาคสนามชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือประเมินพหุปัญญาหลายประเภทมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ทั้งแปดประเภท การพัฒนาการประเมินพหุปัญญาของเด็กอายุ 4-6 ปีหลังจากเข้าร่วมในการเรียนการสอนที่เน้นรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดพหุปัญญาเป็นพื้นฐาน พบว่าพหุปัญญาของเด็กได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น และการพัฒนาพหุปัญญาของเด็ก ๆ ได้รับการประเมินอย่างแม่นยำ ดังนั้นในการตัดสินใจเพื่อการพัฒนายกระดับพหุปัญญาของเด็กนั้นจะต้องอาศัยผลการประเมินที่มาจากเครื่องมือการประเมินที่มีมาตรฐานที่ชัดเจน

สำหรับในมุมมองของผู้เขียนเห็นว่า ทางเลือกในการประเมินพหุปัญญาอาจจะมีทางเลือกที่มีความหลากหลายที่ครูผู้สอนอาจจะเลือกนำมาใช้ตามเหมาะสมและความคล่องตัว โดยเกณฑ์การประเมินนั้นต้องสอดคล้องกับแนวคิดในวิธีการของการประเมินเชาว์ปัญญาในแต่ละด้าน การนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบกับระหว่างเชาว์ปัญญาในแต่ละด้านจะต้องอยู่บนฐานของคะแนนมาตรฐานหรือตีความจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในเชาว์ปัญญาในแต่ละด้านเสียก่อนจึงจะสามารถนำมาเปรียบเทียบ

เพื่อสรุปให้เห็นว่านักเรียนมีความโดดเด่นในพหุปัญญาด้านใดมากกว่า ภาพของการจะประเมินจะช่วยบ่งบอกว่านักเรียนมีเชาว์ปัญญาด้านใดโดดเด่น (ตามแนวคิดนี้เชื่อว่าบุคคลมีเชาว์ปัญญาทุกด้านอยู่ในตัว) วิธีการประเมินในทฤษฎีของผู้เขียน เช่น

1. ภาษา (Linguistic) ประเมินเชาว์ปัญญาด้านนี้ด้วยการทดสอบการอ่าน การสะกดคำ การเขียน การฟัง การเล่าเรื่อง การทบทวนความจำ การใช้ภาษา การพูด การอภิปราย การบรรยายลักษณะ การใช้ตัวช่วยจำ การเชื่อมโยงความจำ ฯลฯ

2. ตรรกะและการคำนวณ (Logical-mathematical) ประเมินเชาว์ปัญญาด้านนี้ด้วยการทดสอบการสร้างรูปแบบ การเขียนแผนภูมิ การจัดลำดับความสำคัญ การสร้างสิ่งช่วยจำ การวิเคราะห์ การคิดเชิงนามธรรม การคิดแบบวิเคราะห์ สมการ และการแก้ การใช้ตัวเลขและจำนวน การตีความเชิงปริมาณ การคำนวณ การพิสูจน์ ตรรกศาสตร์ การแปลความข้อมูล การใช้สถิติ ฯลฯ

3. ภาพและมิติสัมพันธ์ (Spatial) ประเมินเชาว์ปัญญาด้านนี้ด้วยการให้สร้างผังความคิด การเขียนแผนผัง การจัดการแบบออร์แกนไนเซอร์ การสร้างวิดีโอ การกำหนดรหัสสี การให้ความหมายและการตีความสี การสร้างจุดเน้น การแปลงภาพที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม การใช้สี การอ่านภาพ การสร้างและการอ่านแผนภูมิ การศึกษาภาพ การสร้างภาพ การวาดภาพ การออกแบบ การทำโปสเตอร์ การออกแบบตัวอักษร ฯลฯ

4. การเคลื่อนไหว (Bodily-kinesthetic) ประเมินเชาว์ปัญญาด้านนี้ด้วยการทดสอบการเล่นบทบาทสมมุติ การเดิน การวิ่ง การแสดงท่าทางประกอบจังหวะ การเต้นรำ การร้องเพลงคลอดนตรี การเคลื่อนไหว การแสดงท่าทาง (เช่น แก้อัปเดตริ) การสร้างสิ่งของ การคำนวณจังหวะ การใช้ภาษา ท่าทาง ภาษากาย การเล่นเกมกีฬา การทดสอบแบบศูนย์กิจกรรม กิจกรรมเข้าจังหวะ ฯลฯ

5. ดนตรี (Musical) ประเมินเชาว์ปัญญาด้านนี้ด้วยการทดสอบการร้องเพลง การเคาะจังหวะ การเต้น การวางท่าทาง การทำเสียง สร้างเสียง การใช้เสียง การบอกชนิดของเสียง การแสดงปฏิกิริยาประกอบดนตรี การฟังเสียง การแต่งเพลง การเล่นดนตรี การแยกแยะเสียง แยกแยะเสียงเครื่องดนตรี ฯลฯ

6. สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น (Interpersonal) ประเมินชาวนักปัญญาด้านนี้ด้วยการทดสอบการจับคู่คิด การคิดแบบระดมสมอง การต่อภาพจิ๊กซอร์ การจับกลุ่มร่วมมือ การเล่นเกม การโต้ว่าที่ การแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมใจประสานใจ การแนะนำเพื่อน การสอนบุคคลอื่น การแลกกันอ่านไดอารี่หรือบันทึกส่วนตัว การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่บุคคลอื่น การสื่อสารในกลุ่ม การวิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ

7. ความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal) ประเมินชาวนักปัญญาด้านนี้ด้วยการทดสอบการรู้คิด การเตือนตนเองหรือการให้คำแนะนำแก่ตนเอง การให้กำลังใจตนเอง การแก้ปัญหาด้วยตนเอง การแสดงความเข้าใจตนเอง การเขียนบันทึกประจำวัน การสังเกตตนเอง การพัฒนาตนเอง การนำเสนอ การพูดในที่สาธารณะ การใช้ความรู้สึกหรือความถนัดของตนเอง การฝึกการเชื่อมโยง การรู้จักการแสดงความรู้สึก ความเป็นเจ้าของ (ตนเอง คนอื่น) ฯลฯ

8. ความเข้าใจในธรรมชาติ (Naturalist) ประเมินชาวนักปัญญาด้านนี้ด้วยการทดสอบการติดป้ายหรือการตั้งชื่อ

ให้กับสิ่งต่าง ๆ เรื่องต่าง ๆ การแบ่งจัดแบ่งประเภท การจัดกลุ่ม การระบุชนิดของสิ่งใด ๆ การตั้งสมมติฐาน การทำการทดลอง การปรับปรุงสิ่งของเดิมให้ดีขึ้น การสร้างสิ่งของจากวัสดุต่าง ๆ การสำรวจศึกษาธรรมชาติ การวิเคราะห์รูปแบบของสิ่งมีชีวิต ฯลฯ

แนวคิดทฤษฎีปัญญาขยายขอบเขตของการประเมินออกไปอย่างกว้างขวางมาก เพื่อให้ครอบคลุมทุกบริบทที่เป็นไปได้ของนักเรียนให้มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการแสดงออกและการตอบสนองต่อการประเมินมีความสำคัญต่อการกำหนดความสามารถของนักเรียน ตัวอย่างแนวทางการประเมินเชาว์ปัญญา 8 ด้านที่นักเรียนสามารถแสดงลักษณะที่มีความเฉพาะด้านได้ที่ครูผู้สอนนำเอานี้อาหาประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสงครามกลางเมืองในสหรัฐอเมริกา ระหว่างฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้มาให้ให้นักเรียนศึกษาและดำเนินการตรวจสอบทฤษฎีของนักเรียน ตามตาราง (Armstrong, 2009, Chomeya, 2021)

ตัวอย่างแนวทางการประเมินเชาว์ปัญญา 8 ด้าน ที่นักเรียนสามารถแสดงลักษณะที่มีความเฉพาะด้านได้

Armstrong (2009) ใช้แบบทดสอบในการประเมินทฤษฎีทั้ง 8 ด้าน โดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับสงครามกลางเมืองในสหรัฐระหว่างฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้เพียงเรื่องเดียว ซึ่งถือเป็นวิธีการประเมินแบบ Multidimensional

เชาว์ปัญญา	การประเมินที่เกี่ยวข้อง (ประเด็นที่นำมาใช้ในการประเมิน เช่น การพ่ายแพ้ของฝ่ายใต้ในสงครามกลางเมืองสหรัฐ)	การพัฒนา, วิธีการนำเสนอ (ของตัวละครหรือเนื้อหาในประเด็นที่นำมาใช้ในการประเมิน)	การพิจารณาหลักการ ความเกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์
ด้านภาษา	การให้เล่าหรือเขียนรายงานเขียนเล่าเรื่อง	การตีความจากเรื่องราวและการอธิบาย	อธิบายแนวคิดด้วยการบอกเล่าหรือเขียนเป็นรายงาน
ด้านตรรกะและการคำนวณ	การนำเสนอสถิติการตาย การบาดเจ็บ การสนับสนุนต่าง ๆ	ลำดับของการนำเสนอ แผนภูมิ การแสดงความเป็นเหตุ-ผล แนวโน้ม	การเขียนสูตร สมการ และวิธีการที่ได้มา
ด้านภาพและมิติสัมพันธ์	การวาดแผนที่แสดงสมรภูมิที่สำคัญต่าง ๆ จากเรื่องราว	แผนผัง ภาพร่าง การแสดงข้อมูลที่เชื่อมโยงกันหรือลดลงในเรื่องต่าง ๆ	การวาดภาพที่แสดงความแตกต่างของความสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ
ด้านการเคลื่อนไหว	การแสดงแผนที่สามมิติของสมรภูมิที่สำคัญต่าง ๆ ด้วยรูปจำลองขนาดเล็ก ๆ	การแสดงจุดเริ่มต้นของสมรภูมิไปจนถึงจุดสิ้นสุดของเรื่องราว	การแสดงแบบจำลองด้วยโครงสร้าง และลูกปัดที่หลากหลาย

(ต่อ)

เขาวนปัญญา	การประเมินที่เกี่ยวข้อง (ประเด็นที่นำมาใช้ในการประเมิน เช่น การจ่ายแพย์ของฝ่ายใต้ใน สงครามกลางเมืองสหรัฐ)	การพัฒนา, วิธีการนำเสนอ (ของตัวละครหรือเนื้อหาใน ประเด็นที่นำมาใช้ในการ ประเมิน)	การพิจารณาหลักการ ความเกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์
ด้านดนตรี	รวบรวมบทเพลงที่มีเนื้อหาเรื่องราว ที่เกี่ยวข้องกับสงครามกลางเมืองใน สหรัฐ	นำเสนอเพลงประกอบเรื่องราว ต่าง ๆ ในสงครามกลางเมือง	การแสดงประกอบเพลง หรือ การเต้นรำที่สะท้อนเรื่องราว ของสงคราม
ด้านสัมพันธภาพกับบุคคล อื่น	ออกแบบจำลองการทำสงครามใน สมรภูมิที่สำคัญ ๆ ในชั้นเรียน	อภิปรายเกี่ยวกับแรงจูงใจและ อารมณ์ต่าง ๆ ในสถานการณ์ ของสงครามตามการจำลอง นั้น ๆ	ยกตัวอย่างความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันระหว่างแรงจูงใจ และอารมณ์ของบุคคลต่าง ๆ ในสงคราม
ด้านความเข้าใจตนเอง	แสดงความเป็นตัวของตัวเองด้วย การสาธิต แสดง ในสไลด์และลีลา ของตนเอง	ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันกับ ประวัติ ชีวิต เรื่องราวของ ตนเอง	สร้างอัลบั้มเพื่อนำเสนอ เรื่องราวที่ตนเองสนใจ
ด้านความเข้าใจใน ธรรมชาติ	ตรวจสอบคุณลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อชัย ชนะและความพ่ายแพ้ในสงคราม	เปรียบเทียบคุณลักษณะต่าง ๆ	การใช้สัตว์ สิ่งแวดล้อมในการ อธิบายพลวัตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในสงคราม

ระบบของการประเมินที่ดีไม่ได้อาศัยแหล่งข้อมูล
อย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องอาศัย
การผสมผสานข้อมูลจากการประเมินที่หลากหลายในเชิงกลยุทธ์
ให้มากขึ้น ทั้งในชั้นเรียน โรงเรียน และระบบการศึกษา ซึ่งจะ
เป็นที่รับรองคุณภาพของการจัดการศึกษาและเป็นการเปิดโอกาส
ให้มีการนำเอาข้อมูลไปใช้ในการเรียนรู้มากขึ้นสำหรับการวางแผน
การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน
และความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน (Darling-Hammond,
2014) ซึ่งการศึกษาของ Xie and Lin (2009) ได้ทำการวิจัย
เกี่ยวกับการสอนและการประเมินพหุปัญญา โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อหาลอมรวมทฤษฎีพหุปัญญาด้วยการสอนหลักสูตรที่เลือก
หนึ่งหลักสูตร ตัวอย่างในการวิจัยสองกลุ่มมาจากมหาวิทยาลัย
โพลีเทคนิคในไต้หวันตอนกลาง ที่เลือกลงทะเบียนในรายวิชา
วิจัยและการทดลอง การวิจัยได้รับการออกแบบและวิธีดำเนินการ
วิจัยเพื่อตรวจสอบผลกระทบของการสอนบนพื้นฐานแนวคิด
พหุปัญญาในกลุ่มทดลองเทียบกับการสอนแบบดั้งเดิมในกลุ่ม
ควบคุม ผลการศึกษพบว่าตัวอย่างจากกลุ่มทดลองทำงานได้

ดีกว่าตัวอย่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้
Shearer (2002) ได้ทำการวิจัยเรื่องการให้การประเมินพหุปัญญา
เพื่อการส่งเสริมการพัฒนาครู โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นสองระยะ
คือ ในระยะที่ 1 ของการศึกษานี้เป็นการศึกษาและพัฒนาเพื่อหา
วิธีการตรวจสอบความถูกต้องของการประเมินพหุปัญญาใน
แนวทางใหม่ ส่วนในระยะที่สองของการศึกษาคือการศึกษา
นำร่องในโรงเรียนของรัฐหลายแห่ง ขั้นตอนการศึกษาในระยะที่ 1
เกี่ยวข้องกับการกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาและการหาคุณภาพ
เครื่องมือสำหรับการวิจัย เครื่องมือที่พัฒนาแล้วการประเมิน
ตรวจสอบคุณภาพหลายครั้ง และได้รับการยืนยันคุณภาพ
เครื่องมือผ่านการศึกษาในตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยม
เกือบ 3,000 คน การศึกษาในระยะที่ 2 เป็นการศึกษาเพื่อพิจารณา
ว่าโปรแกรมสำหรับการประเมินพหุปัญญาสามารถใช้งานได้ดีที่สุด
โดยครูในชั้นเรียน ซึ่งผลการศึกษาจากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า
โปรแกรมสำหรับการประเมินพหุปัญญาสามารถทำให้ครูรู้สึกถึง
จุดอ่อนของตนเองและช่วยให้พวกเขาเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน
มากขึ้น ครูสามารถทำความเข้าใจโปรแกรมสำหรับการประเมิน

พหุปัญญาที่สามารถบรรยายพรรณนาพหุปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน และนักเรียนยังสามารถชื่นชมโปรไฟล์สำหรับการประเมินพหุปัญญาและพบว่ามันให้กำลังใจในการเรียนต่อตัวนักเรียนเองด้วย

กอร์ดเนอร์ แนะนำกิจกรรมเพิ่มเติมสำหรับการทำความเข้าใจพหุปัญญาเพื่อใช้แนวคิดนี้ให้ดีขึ้น (Fleetham, 2006) คือ (1) ครูต้องศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติ (2) ศึกษาวิจัยผลวิจัยจากงานวิจัยต่าง ๆ (3) ศึกษาฐานสถาบันการศึกษาที่มีการให้ใช้แนวคิดพหุปัญญาในการจัดการเรียนการสอน (4) เข้าร่วมการประชุมที่มีการนำเสนอแนวคิดพหุปัญญา (5) เข้าร่วมเครือข่ายโรงเรียนที่กำลังศึกษาและใช้แนวคิดพหุปัญญาในการจัดการเรียนการสอน และ (6) วางแผนและเปิดตัวกิจกรรมการปฏิบัติการใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นพื้นฐานอย่างจริงจัง

ประโยชน์ของการประเมินพหุปัญญา ในเบื้องต้นต้องทำความเข้าใจว่า การประเมินพหุปัญญาไม่ใช่เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่เป็นการประเมินความพร้อมคุณลักษณะ ของธรรมชาติของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน หลักสูตร การเรียนรู้ และแนวทางในการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การประเมินยังสามารถประเมินได้ในทุกช่วงวัยแต่ต้องออกแบบวิธีการและเนื้อหาที่ใช้ในการประเมินให้เหมาะสมกับพัฒนาการทางสติปัญญาของแต่ละช่วงวัย และต้องไม่ลืมว่าพหุปัญญาในทุก ๆ ด้าน มีอยู่ในตัวบุคคลทุก ๆ คน แต่จะมีความโดดเด่นในด้านใดนั้นเป็นสิ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนต้องค้นหา ทำความเข้าใจ และนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ การประเมินผลที่ดีจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสำเร็จในเชิงวิชาการ ตลอดจนนำไปสู่การเสริมสร้างการกำกับตนเองของผู้เรียน ดังนั้นประเมินต้องทำความเข้าใจอย่างชัดเจนในเรื่องของเป้าหมายและขอบเขตของการประเมิน (Andrade & Heritage, 2017) ซึ่งการประเมินที่เหมาะสมจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ที่ดีในชั้นเรียน (Bartlett, 2015) การประเมินพหุปัญญาจึงเป็นการประเมินเพื่อศึกษาคุณลักษณะ ธรรมชาติของผู้เรียน ต้นทุนทางเชาวน์ปัญญาที่ผู้เรียนมีอยู่เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ตระหนักและนำไปพัฒนาการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน การประเมินพหุปัญญาจะต้องไม่ทำอย่างเร่งรีบ หรือขาดความเข้าใจในแนวทางของพหุปัญญาที่แท้จริง การประเมินอาจจะใช้ระยะเวลายาวนานกว่าที่จะได้คำตอบในท้ายที่สุดว่าผู้เรียนนั้นมีเชาวน์ปัญญาในเรื่องใดที่โดดเด่น ด้านใดที่มีลักษณะโดดเด่นหรือแนวโน้มที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ด้านใดที่ควรระวังหรือพัฒนาการที่โดดเด่นของผู้เรียน การฝึกทำอะไรที่ขัดกับธรรมชาติหรือพัฒนาการย่อมมีความยุ่งยากและมีโอกาสที่จะประสบกับความล้มเหลวได้มากกว่า ซึ่งเป็นสิ่งที่นักการศึกษาทุกคนต้องใส่ใจ

สรุปทฤษฎีพหุปัญญาของกอร์ดเนอร์มีความเชื่อพื้นฐานว่ามนุษย์มีความแตกต่างกันและมีเชาวน์ปัญญาในแต่ละด้านที่โดดเด่นไม่เหมือนกัน การประเมินเชาวน์ปัญญาตามแนวคิดพหุปัญญาจะช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจถึงธรรมชาติของผู้เรียนได้มากขึ้น สามารถที่จะนำเอาผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน การประเมินเชาวน์ปัญญาในแต่ละด้านแม้จะมีความแตกต่างกันโดยตัวบริบทและเนื้อหาของสิ่งที่ประเมินแต่ก็สามารถที่จะประยุกต์วิธีการประเมินพหุปัญญาในด้านต่าง ๆ โดยใช้เนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกันได้ ตามตัวอย่างในบทความที่ได้พยายามชี้ให้เห็นวิธีคิดและมุมมองของการประเมินในลักษณะนี้ ซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนได้มองเห็นแนวทางและนำไปศึกษาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อการประเมินพหุปัญญาที่ดีในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

- Andrade, H. L., & Heritage, M. (2017). *Using Formative Assessment to Enhance Learning, Achievement, and Academic Self-Regulation*. New York. Routledge, Taylor & Francis Group.
- Armstrong, T. (2009). *Multiple Intelligences in the Classroom, 3rd Edition*. New York. Virginia. Thomas Armstrong.
- Bartlett, J. (2015). *Outstanding Assessment for Learning in the Classroom*. New York. Routledge, Taylor & Francis Group.

- Baum, S., Viens, J., & Slatin, B. (2005). *Multiple Intelligences in the Elementary Classroom A Teachers Toolkit*. New York. Teachers College, Columbia University.
- Chappuis, J., & et al. (2014). *Classroom assessment for student learning*. Second Edition. Essex England. Pearson.
- Chomeya, R. (2010). *Glossary of Behavioral Terms*. Mahasarakham. Mahasarakham University Press.
- Chomeya, R. (2021). Behavioral Sciences. Mahasarakham. Aphichat Printing Ltd.
- Darling-Hammond, L. (2014). *Next Generation Assessment Moving Beyond the Bubble Test to Support 21st Century Learning*. California. Jossey-Bass.
- Fleetham, M. (2006). *Multiple Intelligences in Practice enhancing self-esteem and learning in the classroom*. Stafford. Network Continuum Education.
- Gardner, H. (2011). *Frames of Mind The Theory of Multiple Intelligences*. New York. Basic Books.
- Gardner, H., & Hatch, T. (1989). Educational Implications of the Theory of Multiple Intelligences. *Research Article*. <https://doi.org/10.3102/0013189X018008004>
- Hunt, E. (2010). *Human Intelligence*. New York. Cambridge University Press.
- Jamaris, M., & Edwita. (2014). Formal Multiple Intelligences Assessment Instruments for 4-6 Years Old Children. *American Journal of Educational Research*, vol. 2, no. 12, pp. 1164-1174. doi: 10.12691/education-2-12-6
- Jiang, H., & Hill, M. F. (2018). *Teacher Learning with Classroom Assessment*. New York. Springer Singapore.
- McMillan, J. H. (2017). *Classroom Assessment Principles and Practice That Enhance Student Learning and Motivation*. New York. Pearson.
- Pearsall, G. (2018). *Fast and effective assessment how to reduce your workload and improve student learning*. Virginia. ASCD.
- Scott, D. (2015). *New Perspectives on Curriculum, Learning and Assessment*. New York. Springer International Publishing.
- Shearer, B. C. (2002). Using a Multiple Intelligences Assessment To Facilitate Teacher Development. *Educational Resource Information Center (ERIC)*, ED 463 323. pp. 1-28.
- Tirri, K., & Nokelainen, P. (2011). *Measuring Multiple Intelligences and Moral Sensitivities in Education*. Boston. Sense Publishers.
- Xie, J. C. & Lin, R. L. (2009). Research on Multiple Intelligences Teaching and Assessment. *Asian Journal of Management and Humanity Sciences*, Vol. 4, No. 2-3, pp. 106-124.